ശ്രീഗർഗസംഹിതാ

അശ്വമേധഖണ്ഡഃ - ദശമോऽധ്യായഃ

ഉഗ്രസേന-രുചിമതീ-സംവാദമ് -

ശ്രീഗർഗ ഉവാച -
ഇതി ബ്രുവതി ശ്രീകൃഷ്ണേ ഹംസസ്ഥശ്ചതുരാനനഃ ..
ആജഗാമ കുശസ്ഥല്യാമീശ്വരേണ സമന്വിതഃ ..1..
തത ഇന്ദ്രഃ കുബേരശ്ച യമോ വരുണ ഏവ ച ..
വായുർവായുസഖാശ്ചൈവ നൈർഋതശ്ച നിശാകരഃ
..2..
ഏതേ സമായയൂ രാജൻകൃഷ്ണദർശനകാംക്ഷയാ ..
തതശ്ച ദ്വാദശാദിത്യാ വേതാലാശ്ച മരുദ്ഗണാഃ ..3..
വിശ്വേദേവാശ്ച സാധ്യാശ്ച ഗംധർവാഃ കിന്നരാസ്തഥാ
..
വിദ്യാധരാശ്ച മുനയഃ ശ്രീകൃഷ്ണം ദ്രഷ്ടുമായയുഃ ..4..
തത്രാഗതാനാം ദേവാനാമുഗ്രസേനേന മാധവഃ ..
യഥാവിധ്യുപസംഗമ്യ സർവേഷാം മാനമാദധേ ..5..
ആസനേഷൂപവിഷ്ടേഷു സഭായാം നിർജരേഷ്വഥ ..
ശ്ലാഘാം ചകാര സർവേഷാം ലീലാനരവപുർഹരിഃ ..6..
അഥ ബ്രഹ്മാ ഹരേഃ പാർശ്വേ സ്ഥിതഃ ശക്രേണ
നോദിതഃ ..
പ്രത്യുവാച ജഗന്നാഥം ബലഭദ്രസമന്വിതമ് ..7..

ബ്രഹ്മോവാച
പൗത്രസ്തേ ബാലകഃ കൃഷ്ണ രാജന്യേഭ്യശ്ച പാലനമ് ..
കഠിനം ശ്യാമകർണസ്യ കരിഷ്യതി കഥം ഹരേ ..8..
മാ തം പ്രേഷയ തസ്മാത്ത്വം രക്ഷണായ ഹയസ്യ വൈ
..
വിഘ്നാശ്ച ബഹവഃ സന്തി പ്രദ്യുമ്നം പ്രേഷയസ്വ ച
..9..
സംകർഷണം വാ ഗോവിന്ദ ഹ്യഥവാ രക്ഷ ത്വം ഹയമ് ..
ഇതി തദ്വചനം ശ്രുത്വാ നിജഗൗ പ്രഹസൻഹരിഃ ..10..
ശ്രീഭഗവാനുവാച
അനിരുദ്ധോ ഹഠാദ്യാതി മന്നിഷേധം ന മന്യതേ ..
തസ്മാത്തന്നികടേ ഗത്വാ നിഷേധം കുരു യത്നതഃ ..11..
കൃഷ്ണസ്യ വാക്യമാകർണ്യ വിധിശ്ചംദ്രസമന്വിതഃ ..
യയൗ നിവാരണാർഥായാനിരുദ്ധം കാർഷ്ണിനന്ദനമ്
..12..
യദാ ഗതൗ സമീപേ തു സുരജ്യേഷ്ഠകലാനിധീ ..
വിഗ്രഹേ ഹ്യനിരുദ്ധസ്യ സദ്യസ്തൗ ലീനതാം ഗതൗ ..13..
ബഭൂവുർവിസ്മിതാഃ സർവേ ശിവശക്രാദയഃ സുരാഃ ..
യാദവാ മുനയശ്ചൈവ ഹ്യുഗ്രസേനാദയോ നൃപാഃ ..
14..
വജ്രനാഭ ത്വത്പിതരം സംസ്തുവന്തി ഗണാഃ കില ..
പരിപൂർണതമം തസ്മാദനിരുദ്ധം വദംതി ഹി ..15..
ഗർഗ ഉവാച -
അഥോഗ്രസേനോ നൃപതിഃ സഭാതലാ-
ദുത്ഥായ കൃഷ്ണം മനസാ പ്രണമ്യ ച ..
സ്വാംതഃപുരം സുന്ദരരത്നവേഷ്ടിതം
ജഗാമ രാജൻക്രതുകൗതുകാവൃതഃ ..16..
ഗത്വാ ഹ്യംതപുരേ രാജാ സുരേന്ദ്രസദനോപമേ ..
പര്യംകസ്ഥാം രുചിമതീം ശചീതുല്യാം വരാനനാമ് ..17..

ദാസീഭിഃ സേവിതാം രാജ്ഞീം
വസ്ത്രാലംകാരവേഷ്ടിതാമ് ..
വീജിതാം ചാമരൈഃ ശുക്ലൈർദദർശ നൃപസത്തമഃ
..18..
സാ വിലോക്യാഗതം തത്ര സ്വപതിം യാദവേശ്വരമ് ..
ഉത്ഥായ ചാദരം രാജൻ ചകാര വിധിനാ കില ..19..
തതഃ സ്ഥിത്വാ സ പര്യംകേ വൃഷ്ണീശോ സ്വാം പ്രിയാം
പരാമ് ..
പ്രോവാച പ്രഹസൻ വാണ്യാ ഘനശബ്ദഗഭീരയാ ..20..
ഹയമേധം കരിഷ്യേഽഹം പ്രിയേ കൃഷ്ണാജ്ഞയാഽദ്യ
വൈ ..
നരോ യസ്യ പ്രതാപേന ലഭതേ വാഞ്ഛിതം ഫലമ്
..21..
ഗർഗ ഉവാച -
ഇതി തദ്വചനം ശ്രുത്വാ പുത്രദുഃഖേന ദുഃഖിതാ ..
സ്മരംതീ കൃപണാ പുത്രാൻപ്രത്യുവാച നൃപേശ്വരമ്
..22..
രാജ്ഞ്യുവാച -
പുത്രദർശനഹീനായാ രാജന്മേ സർവസംപദഃ ..
ന രോചംതേ സുരൈഃ പ്രാർഥ്യാഃ സുഖേന ത്വം ക്രതും
കുരു ..23..
യദി യജ്ഞപ്രതാപേന പുത്രോ ഭവതി സുന്ദരഃ ..
തദാ പ്രസന്നചിത്താഹം ഭവിഷ്യാമി നൃപേശ്വര ..24..
തസ്യാ വാക്യം സമാകർണ്യ നൃപഃ ഖിന്നമനാ ഹ്യഭൂത് ..
പുനരാഹ പ്രിയാം തത്ര ശ്രദ്ധാം ശ്രാദ്ധസുരോ യഥാ
..25..
രാജോവാച -
ശൃണു ഭദ്രേ ത്വിമാമാശാം പുത്രാണാം ബഹുദുഃഖദാമ് ..
ത്വക്ത്വാ വിമുക്തിദം സാക്ഷാത്കൃഷ്ണം ഭജ

പരാത്പരമ് ..26..
അഹം വൃദ്ധസ്തു ത്വം വൃദ്ധാ കഥം പുത്രോ ഭവിഷ്യതി ..
തസ്മാദജ്ഞാനജം ശോകം ത്യജ ബംധനകാരണമ്
..27..
ശ്രുത്വാ തു യാദവേംദ്രസ്യ വാക്യം വിജ്ഞാനദം പരമ് ..
രാജൻ രുചിമതീ പ്രാഹ യദൂനാം പ്രവരം പതിമ് ..28..
രുചിമത്യുവാച -
രാജൻ യജ്ഞപ്രതാപേന പ്രാപ്യതേ വാഞ്ഛിതം
ഫലമ് ..
അഹം തു കാമയേ ദ്രഷ്ടും ഹതപുത്രാൻസമാഗതാൻ
..29..
യദി ത്വമീദൃശം വാക്യം മൃതാനാം ദർശനം കുതഃ ..
വദിഷ്യസി മദഗ്രേ ഹി തതോഽന്യച്ഛൃണു മന്മുഖാത് ..30..
കൃഷ്ണേന ദത്തം തത്പുത്രം ഗുരവേ ഗുരുദക്ഷിണാമ്
..
തദ്വത്സ്വപുത്രാൻ രാജേംദ്ര കാമയേ ദ്രഷ്ടുമാഗതാൻ
..31..
ഗർഗ ഉവാച -
ഇതി ശ്രുത്വാഽഽഹ്വയാമാസ മാം ച കൃഷ്ണം
ബൃഹച്ഛ്രവാഃ ..
തയോഃ സപര്യാം മഹതീമാഗതാഭ്യാം ചകാര ഹ ..32..
തൗ പൂജയിത്വാഭിപ്രായം താഭ്യാം സർവം ന്യവേദയത് ..
ഉഗ്രസേനസ്യ വാക്യം വൈ ശ്രുത്വാ മദ്വചനാദ്ധരിഃ ..33..
ഉപശക്രോ യഥാ ശക്രം പ്രാഹ തദ്വന്നൃപേശ്വര ..
ശ്രീഭഗവാനുവാച -
ശൃണു രാᅟസ്തവ സുതാഃ പ്രധനേ നിഹതാഃ പുരാ ..34..
തേ സർവേ ദിവ്യദേഹേന വർതന്തേ ദിവി ദേവവത് ..
തസ്മാത്വം നൃപശാർദൂല പുത്രശോകം വിഹായ ച
..35..

അശ്വമേധം ക്രതുവരം കുരു ധൈര്യേണ ഭൂപതേ ..
ദർശയിഷ്യാമ്യഹം സർവാൻ യജ്ഞസ്യാംതേ ച തേ സുതാൻ ..36..
നിശമ്യ കൃഷ്ണവചനമുർവീശഃ സ്വാം പ്രിയാം മുദാ ..
ആശ്വാസ്യ ച ശുഭൈർവാക്യൈഃ സുധർമാം സുജനൈര്യയൗ ..37..
ആഗതം തു നൃപം വീക്ഷ്യ ശ്രീകൃഷ്ണേന സമന്വിതമ് ..
ദിക്പാലാശ്ച പ്രണേമുർവൈ രാമേശാനാദയഃ സുരാഃ ..38..
ഉഗ്രസേനസ്യ ഭൂപസ്യ വജ്രനാഭേ തപഃ പരമ് ..
കിം വർണയാമി യം സർവേ ശ്രീകൃഷ്ണാദ്യാ നമംതി ഹി ..39..
യാദവേംദ്രസ്തു സർവാൻ വൈ ദേവാന്നത്വാ വിലജ്ജിതഃ ..
ശക്രസിംഹാസനേ ദിവ്യേ നാരുരോഹ വിചാരയൻ ..40..
തദൈവ കൃഷ്ണോ ഭഗവാൻഗൃഹീത്വാ പാണിനാ നൃപമ് ..
സ്വഭക്തം സ്ഥാപയാമാസ തസ്മിൻ വൈ വാസവാസനേ ..41..

ഇതി ശ്രീഗർഗസംഹിതായാം ഹയമേധചരിത്രേ രാജരാജ്ഞീസംവാദേ ദശമോ്ധ്യായഃ ..10..

ഹരിഃ ഓം തത്സച്ഛ്രീകൃഷ്ണാർപണമസ്തു ..

GO TOP